

Johannes Christian Hartmann

Epos Eis Tn Para Rosbakk Km Maxn Gegenmenn Pepoimenon

en t lna: polei Grammasi Phikkelschrrianois, a.ps.xg.

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn889805318>

Druck Freier Zugang

Blank paper label on the top left corner of the book cover.

Cr
02.

Cr-62.

~~C. H. f. 3186.~~

6. 1/2 3186.

180. 2810

ΕΠΟΣ

*Manuscript. d. 12. 1774.
1764.*

ΕΙΣ ΤΗΝ

ΠΑΡΑ

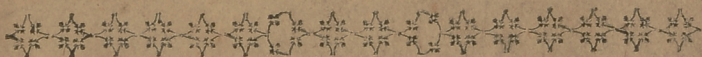
ΡΟΣΒΑΚΚΩ ΚΩΜΗ

ΜΑΧΗΝ ΓΕΓΕΝΗΜΕΝΗΝ

ΠΕΠΟΙΗΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥ ΑΡΤΜΑΝΝΟΥ

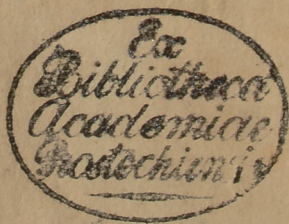

ΕΝ Τῇ ΙΩΝΑ ΠΟΛΕΙ

ΓΡΑΜΜΑΣΙ ΦΙΚΚΕΛΣΧΕΡΙΑΝΟΙΣ

C. I. f. 3186. εν τῇ ἔτει α. ψ. ξγ.

*Notandum, errata ista gravia, quae offendes,
nobis iam ab urbe Iona absentibus inscriptis.
se. Quare omnia, qualiacunque sint, beni-
vole corrigas, ne hinc interrogamus.*

ΑΝΔΡΙ

ΛΑΜΠΡΟΤΑΤΩ ΚΑΙ ΕΞΟΧΩΤΑΤΩ

ΚΥΡΙΩ

ΙΩΑΝΝΗ ΔΑΒΙΔ

ΜΙΧΑΗΛΙΣ

ΤΩΝ ΕΝΤΟΥ ΚΤΔΙΣΤΟΥ ΒΡΕΤΑΝΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΑΥΤΗ ΒΟΤΑΩΝ ΣΥΜΜΕ-

ΤΕΧΟΝΤΙ

ΤΩΝ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ ΓΛΩΣΣΩΝ ΔΙΔΑΣ-

ΚΑΛΩ ΔΗΜΟΣΙΟ

ΕΝΤΗ ΓΟΙΤΤΙΓΓΙΑ, ΠΟΛΕΙ

ΤΟΥ ΤΕ ΕΚΕΙ ΦΥΤΕΤΗΡΙΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΩ

ΑΚΡΙΒΕΣΤΑΤΩ.

)(3

ΚΑΙ

ΚΑΙ

ΑΝΔΡΙ ΕΤΔΟΚΙΜΩΤΑΤΩ

ΚΑΙ

ΕΠΙΣΤΗΝΙΟΝΕΣΤΑΤΩ

ΚΥΡΙΩ

ΧΡΙΣΤ. ΑΔΟΛΦΩ
ΚΛΩΖΙΩ

ΧΡΗΣΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩ
ΔΗΜΟΣΙΩ

ΕΝΤΗ ΓΟΙΤΤΙΓΓΙΑ ΠΟΛΕΙ

ΠΟΙΗΤΗ ΣΤΕΦΑΝΩ ΔΑΦΝΙΝΩ
ΕΣΤΕΦΑΝΩΘΕΝΤΙ

ΠΡΟΣΤΑΤΑΙΣ ΒΕΛΤΙΣΤΟΙΣ
ΜΕΓΙΣΤΟΙΣ

ΠΑΣΑΝ ΕΥΤΥΧΙΑΝ ΕΠΕΤΧΟΜΑΙ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ ΣΑΡΤΜΑΝΝΟΣ

ΜΗ θαυμάζετε, Ἄνδρες Εὐδοκιμωτάτοι, ὅτι ἐγὼ
νῦν ποιῶ τι, ὃ τάχα τῇ ΤΜΩΝ ἀξία καὶ τιμῇ πάν-
τως ἀπρεπὲς δοκεῖ εἶναι. Τοῦς ΤΜΩΝ οὖν ὀνόμα-
σιν ἔπος τι, οὐδεμιᾶς δὴ ἀναγνώσεως ἀξίον, ὅτι
πράγματα εἰρήνην Φιλοῦσι βδελυκτὰ τε καὶ μιση-
τὰ ἐν ἑαυτῷ περιεχει, ὡς ἀνάθημα τι ἀνατίθεμαι.
Ἀλλὰ ταῦτα μετὰ προνοίας τινὸς ἐποίησα· πρῶτον
μὲν, ἵνα τὸ ποιημάτιόν μου Φαυλῷ ἀξίας τι λάβῃ
ἐκ μεγάλης ΤΜΩΝ καὶ ἐν πάσῃ οἰκουμένη διατρυλ-
λουμένης τε καὶ περιβοητῆς τιμῆς, ὅτι ἄνευ ταύτης
ἐκείνο ὑπὸ πάντων ἄλλως τε Ἑλληνικῶν γραμμα-
τῶν ἀν ἐπισημόνων ἐν οὐδενὶ λόγῳ τίθεσθαι κομίζω·
εἶτα δὲ, ἵνα τοῦτο σημεῖον ἀτρεκέες, τοῦ μὲν ἐμετὴν
Ἀνατολικῶν γλωσσῶν πάντων ἐπιστήμην καὶ πολλὰς
ἄλλας ἀρετὰς Ἄνδρος Σεβασμιωτάτου τοῦ ΜΙΧΑΗ-
ΛΙΣ πλεισίου ποιῶν γένηται, καὶ μέγα τι καὶ ἀσφα-
λὲς τεκμήριον τοῦ δὲ σφόδρα με Φιλῆν ΚΛΩΖΙΩΝ
τὸν πάνυ, καὶ δὴ καὶ τούτων ἕνεκα ΤΜΩΝ μάλιστα
ὀνόμασι λαμπροῖς ἀνακεῖται, ἵνα, ἔαν τι εἰς Φος κα-
κῶν τε καὶ ὀνειδιζόντων τούτῳ ἐντυχὸν ἀντίκα κρᾶ-
ξοι, Δότε μοι λεκάνην, Ἀπόλοιτο κακὸς κακῶς ὅσ-
τισοῦν ταῦτα ποιῶν, ΤΜΩΝ ἀξίαν καὶ τιμὴν τοῦτο
ὡς ἐπαλξιν, ἢ πύργον, ἢ τεῖχος εἰς βαρὸν ἔχη ἐπὶ
τας

τάς τῶν ἐχθρῶν ἐπιβολάς. Αναβάλλετε οὖν τὰ
 ὑπ' ἐχθρῶν εἰς τοῦτο ἐπιφερόμενα καὶ φθονερῶ φαρ-
 μακῶ βεβαμμένα βέλη εἰς τὰς κέφαλὰς αὐτῶν πό-
 λεμίζετε περὶ τούτου, ὥσπερ περὶ κειμηλίου τινὸς
 πολιτελοῦς, οὐκ ἐμοῦ ἕνεκα, ἀλλὰ τῶν ΤΜΩΝ ἐξο-
 χῶ τᾶτων ὀνομάτων ἕνεκα, ἵνα μὴ, εἰ πῶ τοῦτο
 προπηλακίζοιτο ὑπὸ τινὸς κακοῦ, ἐν τοιούτων ὀνει-
 δισμάτων ΤΜΩΝ ΕΞΟΧΗ σπίλους τινὰς λάβῃ. Το
 τέλος τοῦτο μὴ ἀποδοκιμάζετε, φιλεῖτε μᾶλλον καὶ
 τῇ ἐμῇ πενία, ὡς ΤΜΩΝ ΕΥΝΟΙΑ οἷητε ἔσαι, ἀρή-
 γετε, τῶν τε ἐμῶν χαλεπῶν χρημάτων ἐπιμελεῖσθε
 καὶ προΐσασθε. Εἰρώσθε. Εγραψα ἐν τῷ οἴκῳ,
 ὃ ἐστὶν ὄνομα Κολληγίῳ, ἔτη καὶ νέα Πόσειδεῶνος μηνὸς
 ἐν τῷ μετὰ τὴν Σωτῆρος ἡμῶν γενεσιν ἔτει α.ψ.ξγ.

Αρχετε

Ἀρχετε Μοῦσαι Φίλα Φριδρίκοῦ μῆνιν αἶδειν
κυδαλίμοιο ἄνακτος, καρτερόν ἤτορ ἐχόντων
τῶν λαῶν Βρουσσάων ἡγέμονῆος ἀρίστου,
ἢ δειλίοις μυρία Γαλλοῖς ἄλγε' ἔθηκεν
πολλὰς δὲ θνητῶν ψυφὰς εἰς δῶμ' αἶδαο
πευψέ σιδήρεον ἤτορ αἶετε μέγα σθένος αὐτοῦ,
Φριδρίκοιο σοφοῦ τῶν νῦν βασιλῆος ἀπάντων.

οἷο πατήρ Ζεὺς, ὃν τέκε κάλλος ὑπέροχον Ἡρῆς.
οἷο κασίγνητος Θρασύς Ἡρακλῆϊς, μέγα θαῦμα
τῶν Θηητῶν μερόπων τότε, καὶ Λητοῦς φίλος υἱός,
ὅς λάχεν ἠλιβάτου κορυφῆς Ελικώνιδα πέτρην.
ἠδὲ κασιγνήτη θεία γλαυκῶπις Ἀθήνη
Κέκροπος ἑυάνδρον γῆν ἀκρόπολιντε λάχουσα.
ὃν ποτε ποῦρος Ἀρῆς φωτῶν δὴ Φῦλα δαμάζων
αὐτότατος στρατιῶν ἠγείσθαι δεινὸν ἔθηκεν,
ὑψηλοὺς πύργους μὲν εὐκτιμένας τε πόλεις
κυκλώσασθαι βίη σεφανιδόν, ὀρύγμασι βάλλειν
ἐν κύκλῳ πέρι. καὶ φερέμεν πρὸς τέχεσι κρύσσας,
εἴηλας τε προβλήτας ἐλεῖν χερσισιβαραῖσιν,
ἐκ δὲ βαλόντα χεροῖν σφοδερῶγε κατὰ χθόνα δούπῳ.
σφῶ δ' ὑπὸ δουρὶ πόλεις πέρθειν καὶ χωρία πάντα
δυσμενέων ἀπῆταιν πρῆσαι δὲ πυρὸς τὰ μέλαθρα
κείνων.

κειων. τῆ σφετερῆ περ ἀρηγέμεναι πολὺ χώρα
πολλὸν ἐπὶ χρόνιον αὐτῆς λιμῶ Φῦλα δαμέντα
ἀργαλέω ῥύσασθαι, σώματα νεκρὰ δὲ θάπτειν
ἐν πολέμῳ πιπτόντων κηρὸς ἄταισι βαρέαις.
Φριδρίκῳ δὲ κίοντι ταγῶν στρατιᾶς πολὺ πλῆθος
ἔσπετο· τοῖς ἐνὶ Εῤῥίκος κάσις ἦτε κείνου
ὄν ποθ' ὑποδηθῆῖσα φερασπίδι γείνατο μήτηρ.
καὶ Σειδλίζιος εἰν ὀμίλῳ ταγὸς ἐξοχος ἄλλων
ὀφράσος, ἀλκιμον ἦτορ ἔχων, μεγαλήτορα θυμὸν
ἐννήμαρ μὲν ἀν' ὄυρα, κρημνώδεις τε Φάραγγας
ἄχετο Βρουσσάων στρατὸς εὔ μάλα τέυχεσι βρίθων
τῆ δεκάτῃ δ' ἀγορῆν δε καλέσσατο λαὸν ὁ σώφρων
Φριδρίκος βασιλεὺς ἐπὶ βουνὸν γ' ἐλθόμεν ὄκα,
σὺν δὲ παρῆναι ὀμοῦ πινυτοὺς κέλεται καὶ ἀνάγει
ἀρχους· καὶ παρὰ βουνῶ κείνους εἴημεν ἅπαντας

δούρατα νῦν λάβετε ξίφη ἔλκετε χεῖρεσι μακρὰ
ἐκ κολεῶν μάρνασθε, μάχεσθε νυ καρτερόθυμοι.
ὦ κρατέων πάντων θεὸς οὐρανίων τε δυνάστα
ἠδ' ἔτι καὶ νῦν μοι τοδ' ἐπικρήνον ἐέλδωρ,
ἦδη νῦν Βρουσσοῖσιν ἀεικέα λοιγὸν ἄμυνον.
ὡς ἄρα Φωνήσας ἀποβήσατο βήματος Αὐτὸς
εὐχόμενος Βρουσσοῖσι θεσῦ πάρα πάντα γενέσθαι
ὅσσα καλὰ θνητοῖς μερόπεσσι νομίζεται δῶρα.
βῆθ' ἄρ' ἐπὶ στρατὸν ἀνδρῶν δυσμενέων ταχὺ λαὸς
Φριδρίκου θυμὸν θρασὺν ἐν σήθεσσι ἐχόντος
καρπαλίμος δὲ Φάραγγας ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὀπώπει
ἐνθα καὶ ὕρεα καὶ σκοπιάι περιμηκέες, ἄλση.
(οἷς ἐνὶ μίμνοντες κλίσιαι τε καὶ ἡθεα Γαλλοὶ
εἶχον ἄθυμοι καρδία ἐν κακὰ μηχανάοντες)
ἀτῆμαρ Φριδρίκος ἀναξ σφοδρὸς ἄντα κέλευει

σῆμαι

οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ἤγερθεν ὀμηγερέες δ' ἐγένοντο,
 τοῖσι δ' ανισάμενος μετέφη ἀπὸ βήματος αὐτὸς·
 ᾧ φίλοι ἄνδρες! ὁ ῥέξων ἔργα καλῶς, ἀπὸ θεοῦ
 ἄρχεται, ὡς θέμις, εἰς δὲ το θεῖον, ὅπου λάβε, λήγει,
 ἀρχην. νῦν δὲ καὶ ἡμεῖς οἴδε συνήλθομεν! ἔνθα
 ῥέξαντες καλὰ ᾧδε ποιῶμεν, δῆϊα ἔργα.
 τηλόθεν ἐκ γαίης δὴ πατρίδος ἤκομεν αὐτοὶ
 ταῖς μακρᾶισι πορείαις ἄλγεα πολλὰ μογοῦντες
 νηλεοθύμοις ἡμετέροις δῆϊοισι μάχεσθαι·
 προφθάμενοι πέρσειν ἐχθρῶν περικάλλεας οἴκους,
 τῶν πρότερον κεκαλυμμένα δὴν κατα θυμὸν ἐχόντων
 εἰς ἡμᾶς κακὰ, (δεῦρο γὰρ ἤκειν ᾠρσαν ἐκεῖνοι,)·
 ὑμῖν μὲν δὴ χεῖρες ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι
 ὑψιστοῦ θεοῦ νο δοῖεν ἂν ἤθεα πάντα
 ἐκπέρσαι, καὶ εσθαι, πυρπολέεσθαι πόλεις.

δοῦ-

ση̃να τῶν κλισίων Γαλλῶν, ἅμα τοῖς μαχαόντων.
καὶ μάλα περ θυμῷ κεχολωμένος ἔπλετο δῖος
Φριδρικός, βουλῇ δὲ Θεοῦ γεφύρας ἔτευχε
ένθα καὶ ένθ' ἐπέρασσεν ἔχοντα πολύρρυτα ρεῖθρα
τήν Σαῖλαν ποταμόν, πολεμίζεν ἠδὲ μάχεσθαι
σπεῦδε δὴ ἐξαπίνης δήϊοσι περ' ὡς γὰρ ἄμεινον.
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
δὴ τότε ἄναξ κύδιος ἐς ὑσμίνην τε μάχην τε
Βρουσσάων στρατὸν εἰς πεδίον προάγει, καὶ ἀνώγει
ἠδὲ νυ κηρύκεσσι κελεύει γ' ἀκυπετασι
κηρύσσειν πολεμόνδε σιδήρεον ἦτορ ἔχοντας
Βρουσσαὺς, ὅφρα γ' ὀμηγερέες δ' ἔλθοιεν ἅπαντες.
οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοιδ' ἠγείροντο μάλ' ὤκα.
οἶδ' ἀμφὶ Φριδρῖκον ἄνακτα περίκλυτοι ἄρχοι
Θῦνον κρίνοντες κατὰ Βρουσσάων στρατὸν εὐρύν.

στῆ

στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κέφαλῆς Βασιλεῖ γλαυκῶπις Ἀθήνη
 αἰγίδ' ἔχουσ' ἐρίτιμον, ἐκείνω δῶκε σόφισμα.
 ἔνθα δ' ἄναξ ὀτρύνει καὶ σθένος ὤρσεν Ἀθήνη
 ἄσπετον ἐν κραδίῃσιν ἑκασοῦ, κάρτα μάχεσθαι
 Φριδρίκος κέλεται πολεμίζειν ἔγχεσι γυμνοῖς.
 ἦδη ἄναξ προμάχης πρὸς λαοὺς μῦθον ἔειπεν·
 ᾧ φίλοι ἄνδρες, ἐμεῦ ποθέοντες κλῦτε νυμῦθεν·
 Ἀρῆϊ κρατερῶ ἐνὶ δῆριδι πάντες ἔπεσθε,
 Φάσγανα τε σπάσασθε καὶ ἔλκετε ῥιμφα μαχαίρας
 ἐκ κολεῶν καὶ διώκετε δήϊους ᾧκα Φυγόντας.
 οἱ μὲν γὰρ τολμῶσι, παρ' ἀλλήλοισι μένεσθες
 εἰς τ' αὐτο σχεδὴν ἰεναὶ δῆριν προμάχους τε
 παῦροι ἀποθνήσκουσι, σάουσι δὲ νόσον ἐς ἡδὺν
 ὡς φάτο Φριδρίκος, δεινὸν δὲ οἱ ὕσσε φάανθεν
 ἠδ' ἔπε' ἐκ στόματος ῥεῖ μείλιχα· οἱ δὲ νυ λαοὶ

πάν-

πάντες ἀποβλέψαντες ἐς αὐτὸν πτώκεις ἔγεντο.
ἠγεμόνες δὲ διακριδὸν διεκόσμεον αὐτοὺς
ὄμματα καὶ κεφαλὴν ἵκελοι φλεγέθοντι κεράνω
ἔσαν δ' ἐν πεδίῳ ροσβακκίῳ ἀνθεμόεντι
μύριοι, ὅσσα τε φύλλα γίνονται ἐν εἰαρος ὥρῃ,
ἢ ὅτε κωνά πων πυκινάων ἔθνεα πολλὰ·
τόσσοι ἐπὶ Βρουσσοῖσι σιδήρεον ἦτορ ἔχουσιν
ἐν πεδίῳ ἴσαντο διολλῦσαι μεμαῶτες·
Γαλλοὶ. νῦν δὲ γὰρ ἐς πόλεμον κίνυντο Φάλαγγες
καὶ τοὺς τοῖς γήθησεν ὀρῶν Φριδρίκος ἀγήνωρ.
ἰππῆας μὲν πρῶτα σὺν ἵπποισιν καὶ ἀμάξαις
δεξιῶ ἐν κέρατι ἔησεν, πολέας τ' ἐνὶ σκαιοῦ,
ἔγχεσι πεφρικότας, ξίφῃ ἐν χείρεσσιν ἔχοντας,
ἔμμενα ἔρκος αὐτῆς. πεζὸς δ' ἐπλετο μέσσος.
ἀμφὶ δὲ βαλλέμεν ἐν κύκλῳ τούτους μεμαῶτες

μηχα-

μηχανάωντο περισαδὸν ἀγκυνοὶ τάχα Γαλλοί,
ἀντυγος ἡμιτόμου κεραῆς ἄτε κύβλα σελήνης
ἀλλὰ γ' ὅσα Φρεσὶν ἔνδοθεν εἶχον ἀτάσθαλα κῆνοι,
πάντ' ἀνά δ' εἰς κεφαλὰς σρέφει, ὅππόθ' ἴκοντο γὰρ
αὐτὰ.

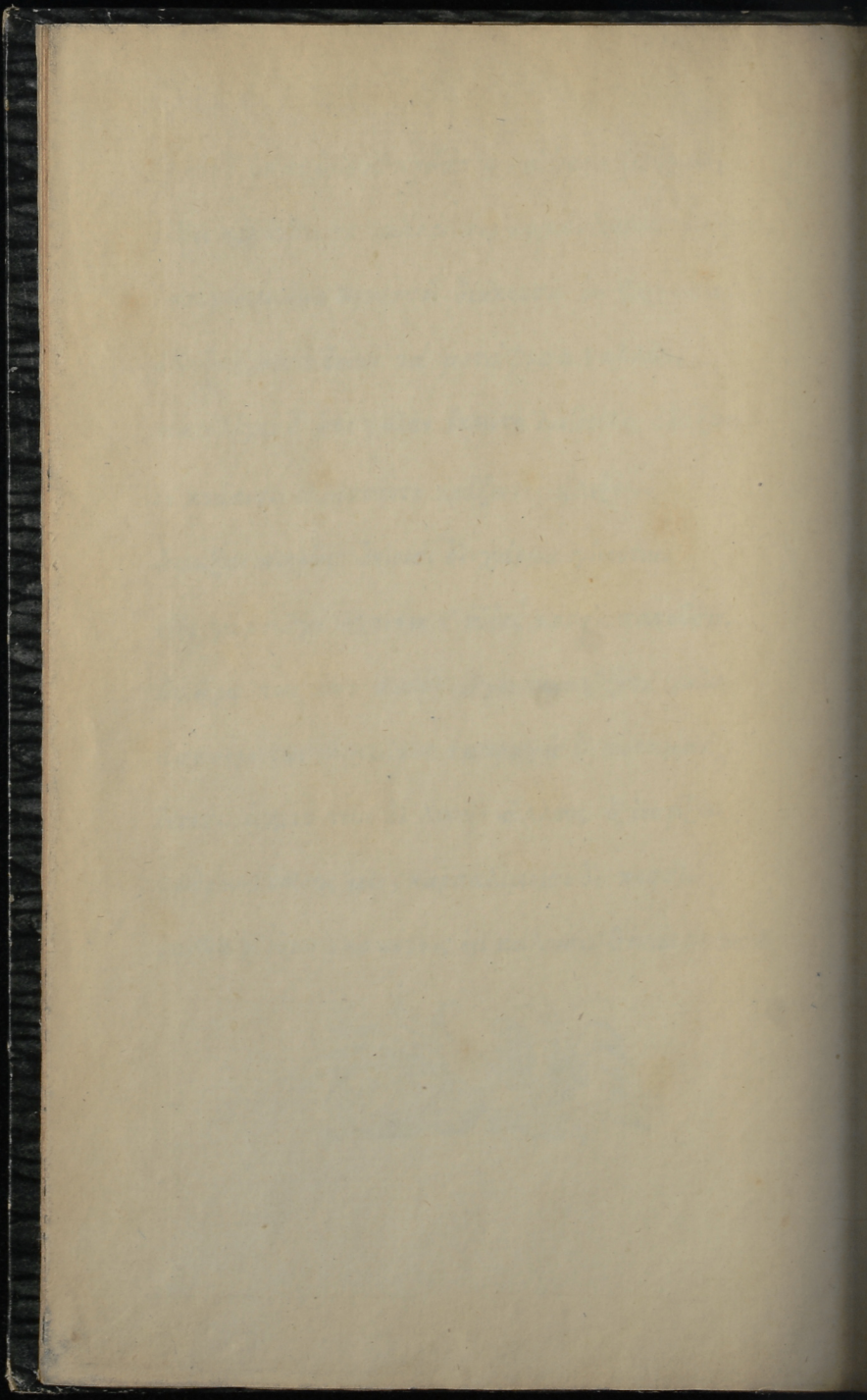
αὐτοὶ μάχονται νυ καθδύναμιν πόδα παρ ποδὶ θέντες
ἀλλάγε Βρουσσοὶ καρτεροὶ ἀμφοτεροῖσι δὲ ποσσὶ
στηριχθέντες ἐπὶ χθονὸς ὀξέσιν ἐσιχωῶντο
δουλιχίοισι τε δούρασι μακροῖσιν τε μαχαίραις
εἰς δεινὴν δῆριν τε βίη προμάχους τε φέροντο
πῆξαν δ' οἱ κεχολωμένοι ἐν σήθεσσι ἐκείνων
ἐκ δὲ χύδη μέλαν αἷμα θοῶς, καὶ κε νῦν ἰάχισαν.
ὦ πόποι, ὦ πέπονες, πολέμοιο ἀπίσχετε χεῖρας
σώζετε, σώζετε, τέυχεα δ' ἐγγυαλίξομεν ὑμῖν.
πλεῖστοι δὲ πληγέντες ὑπέκβαλον ἔγχεα πάντα,

Ξηροί

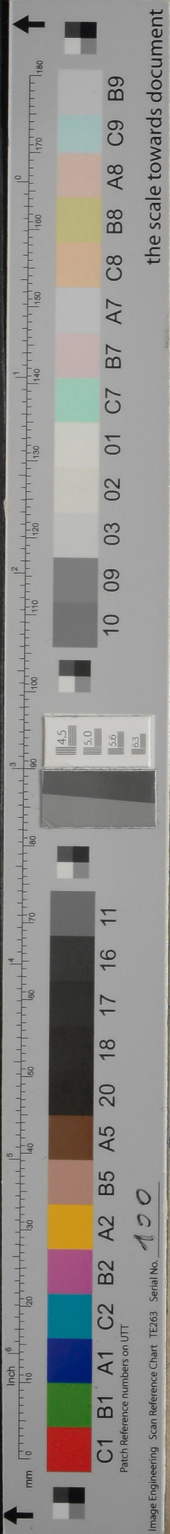

Ξηροὶ δ' ὑπαὶ δείους πτώσσειν, αἶψα κε Φεύγειν,
ἔνθα καὶ ἔνθα τε Γαλλοὶ περ ὠρμάοθησαν ὀπίσσω.
ἔσσυμένως ἄρα Βρούσσοι διώκουσιν δε Φυγόντας,
ἠδὲ δαΐξουσιν δῆϊαν τὰ μετὰ Φρενα Γαλλῶν,
οὐκ ὀλίγοι δ' ἐπὶ γαῖαν ἔκειντο λαβοντες ὀδάξιμιν
ἐν κονίαισιν ἑλλίσσοντο κρᾶζοντες ἀλεξείν,
ἄμωξαν πικρῶς· δῆϊοισι δὲ χάρμα γίνονται.
οἶδε γὰρ ἄλγε' ἔχοντες τ' οὐδὸς ποσσὶ πατοῦσιν.
ὡς ἄρα τῶν ὑπὸ ποσσὶ μέγα σοναχίζετο γαῖα
ἀσπαίροντων· κινουμένοις σμαραγεῖ δὲ τελειμῶν
ἔντεσι. ὤχετο τους δὲ λιπῶν ἄλλους δ' ἐναρίζειν
Φριδρίκος δῆϊους μὲν, καρπαλίμοισι δὲ ποσσὶ.
ρίμφα δ' ἄρα σκαπέτοις ἐνὶ κόλλοισιν θέσαν αὐτούς.

Fr. Neppien,
Buchbinder
in
ROSTOCK
bey der Marien-Kirche.

the scale towards document

(XV)

ἀγχινόοι τάχα Γαλλοί,
αἷς ἄτε κύβλα σελήνης
ἕδουθεν εἶχον ἀτάσθαλα κῆνοι,
λαῖς εἰρέφει, ὅππόθ' ἴκοντο γάρ
αὐτὰ.
δύναμιν πόδα παρ ποδὶ θέντες
τεροὶ ἀμφοτεροῖσι δὲ ποσσὶ
ὄς ὀξέσιν ἐσιχρόντο
μακρᾶισιν τε μαχαίραις
τρομάχους τε φέροντο
οἱ ἐν σήθεσσι ἐκείνων
αὐτοῦ, καὶ κε νῦν ἰάχισαν.
πολέμοιο ἀπίσχετε χεῖρας
εἰ δ' ἐγγυαλίξομεν ὑμῖν.
ὑπέκβαλον ἔγχεα πάντα,

Ξηροὶ